

»SLOVENE« volja
 po pošti na vse strani Jugosla-
 vije in v Ljubljani:
 za celo leto naprej .. K 24—
 za pol leta K 13—
 za četrt leta K 7—
 za en mesec K 4—
 Za inostranstvo olojetno K 66—
 Sobotna izdaja: ..
 za celo leto K 15—
 za inostranstvo K 20—

SLOVENE C

==== Inzerati: ====
 Enostolpna pettivrsta (59 mm
 široka in 3 mm visoka ali nje
 prostor)
 za enkrat po K 1-20
 uradni razglas po K 1-80
 Pri naročilu nad 10 objav
 popust.
 Najmanjši oglas 50/6 mm K 4—
 ==== Poslano: ====
 Enostolpna pettivrsta K 3—
 Izhaja vsak dan izvzemši po-
 nedeljek in dan po prazniku,
 ob 5. uri zjutraj.

==== Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Kopejati se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
 sprejemajo. Uredn. telšt. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
 ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
 avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Prekmurske meje.

LDU Ljubljana, 13. avg. Uradno po-
 ročilo o položaju v Prekmurju ob 17. uri:
 Naša vojska je zavzela celo Prekmurje v
 mejah, ki so bile določene od pariške konfe-
 rence. Postavljena je naša vlada. V
 Prekmurju vlada popoln mir in red. Ze-
 lezniški promet Čakovec—Mursko Središ-
 čje—Spodnja Lendava je vzpostavljen.
 Toliko časa, dokler se ne reši vprašanje
 denarja, ki ga je velika množina ponareje-
 nega, ni dovoljeno nikomur v Prekmurje.

LDU Ljubljana, 13. avg. V sedaj za-
 sedenem ozemlju Prekmurja ostane za-
 časno vojaška uprava, pri kateri sodeluje
 kot civilni komisar dosedanji vodja okraj-
 nega glavarstva v Mariboru, vladni tajnik
 dr. Lajnič. Končno ureditev civilne upra-
 ve je pričakovati v najkrajšem času.

LDU Ljubljana, 13. avg. Ozemlje
 Prekmurja, ki nam ga je definitivno pri-
 znala mirovna konferenca in ki je bilo te
 dni sedeno od naših čet, je obseženo v
 sledečih mejah (karta 1 : 200.000 srpsko
 izdanje): Izliv Krke v Muro, kota 295, 328,
 187, potok Kebele do sela Pordasinci,
 kota 295, 255, 291, 319, 365 (Katerina).
 404 (Sročni), točka na 2 km vzhodno od
 sela Tauke, kjer se bodo stikale meje
 Avstrije, Mažarske in Jugoslavije; od te
 točke proti zapadu črta, katera se bo do-
 ločila na terenu proti koti 400 med vasi
 Bonisfalva in Gedoutvar (Osinja) do stare
 meje med Avstrijo in Mažarsko; potem
 sledi tej črti na jug-demarkacijske črte
 proti Štajerski.

Vlada demokratov in socialistov.

(Telefonsko poročilo »Slovencu«.)

Belgrad, 13. avg. 1919.

Demokrati in socialisti so se odločili,
 da prevzamejo vladno; toda kako bodo de-
 lali? Sami ne vedo še. Njihovo časopisje
 je sicer danes javilo, da šteje vladna ve-
 čina 149 glasov, toda samo 5 glasov več
 nego jih je treba za sklepčnost v zbornici.
 Zdi se pa, da je zanesljivo vladanje veči-
 ne samo na papirju, ker prištevajo k vlad-
 ni večini neodvisne demokrate skupine
 dr. Medakovića (6 članov), ki odločno za-
 nikujejo vest, da so vstopili v demokratsko
 vladno. Vrh tega je zelo dvomljivo, da
 bodo šli v vladno tudi srbski socialisti. De-
 demokrati sami uvidevajo, da s tako večino
 ne bo mogoče parlamentarno vladati. Za-
 našajo se pri tem na lojalnost nekaterih
 drugih skupin, ki so ostale izven vlade,
 predvsem na neodvisne demokrate in na
 Jugoslovanski klub, ki se še ni izjavil, ali
 si bo tudi pridržal politiko proste roke,
 ali pojde v stvarno opozicijo.

Taktika Jugoslovanskega kluba bo
 pač odvisna od postopanja vladne večine.
 Slišijo se glasovi, da hoče demokratska
 večina vladati z nasiljem, a v tem slučaju
 bi bila za Jugoslovanski klub taktika
 samaobsebi dana, ker v interesu države
 ni na mestu nasilno vladanje, najmanj pa
 v teh časih, ko je še itak vse politično
 ozračje nasičeno z nezadovoljnostjo.

Kabinet še ni sestavljen. Koliko mi-
 nistrskih sedežev da bodo dobili sociali-
 sti, je še odvisno od odgovora hrvatskih
 socialistov, ki do danes popoldne še niso
 odgovorili, ali hočejo v vladno s slovenski-
 mi socialisti. Vendar pa je zelo verjetno,
 da bodo soglašali z Antonom Kristanom,
 čeravno hrvatskim socialistom vstop v
 vladno ni tako nujno potreben kot Antonu
 Kristanu.

Minister za železnice dr. Vulović
 ostane bržčas minister, dobi pa drug
 portfelj.

Senzacija današnjega dneva v intim-
 nih političnih krogih je bila včerajšnja iz-
 java poslanca Valerijana Pribičevića,
 brata ministra Pribičevića, ki je nasproti
 nekemu članu Jugoslovanskega kluba
 označil kot najlažji lek za sestavo strank-
 arske vlade: »Dr. Koroška in še nekaj
 drugih bi bilo treba zaklati, pa bo vlada
 sestavljena.« Tako si nekateri gospodje
 predstavljajo sestavo strankarske vlade.

V demokratski zajednici je bila manj-
 šina proti temu, da prevzamejo demokratski
 vlado s tako pičlo večino. Neodvisni ra-
 dikalci obsojajo način, kako so demokratski
 sestavljali strankarsko vladno večino. Sa-
 ma »Demokracija«, glasilo demokratske
 zajednice, je danes objavila vest, da so se
 demokratski z radikalci v vseh važnih vpra-
 šanjih pobotali in da so se razgovori ž
 njimi razbili samo vsled Protičeve zahte-
 ve, da hoče imeti zase portfelj ministra za
 notranje stvari. Dejstvo pa je, da je Protič
 tudi od te zahteve odstopil, in nosijo
 krivdo, da se ne bo koncentracijska vlada
 sestavila, edino demokratski, ki jim je bila
 Protičeva popustljivost znana, pa se niso
 hoteli z njim več pregovarjati. S tem so
 pokazali, da jim je več za strankarsko
 korist nego za dobrobit države.

Sol Jugoslavije!

Reševanje ministrske krize.

Izvirna poročila »Slovencu«.

V vladi samo demokratski in socialisti.

Belgrad, 13. avgusta. Demokratska
 zajednica e imela danes od 9. do 1. ure
 popoldne sejo, na kateri bi se morala od-
 ločiti rešitev krize. Čeprav demokratska
 zajednica še vedno nima zagotovljene ve-
 čine, vendar je večina demokratskih po-
 slancev sklenila, da prevzame vladno. Po
 izjavi krogov iz demokratske zajednice so
 pristopili v vladno samo socialisti. Računajo
 pa, da jih bodo podpirali tudi Črnogorci
 (11 glasov) in Bunjevci (4 glasovi).

Demokratski disidenti ne stopijo v vladno.

Belgrad, 13. avgusta. »Demokracija«,
 glavno glasilo demokratske zajednice, je
 danes poročala, da so disidenti demokratske
 zajednice (Medakovičeva skupina) iz-
 javili, da bodo podpirali vladno. Dr. Meda-
 kovič in tovariši so takoj protestirali proti
 tej vesti pri designiranem ministrskem
 predsedniku Davidoviču, češ, da je ta vest
 navadna mistifikacija.

Zahrbtni nameni demokratov.

Belgrad, 13. avgusta. Odločitev de-
 mokratske zajednice, da bo vladno sestavila,
 ne da bi imela zagotovljeno tevilo poslan-
 cev za sklepčnost v parlamentu, je po-
 vzročila pri vseh ostalih skupinah splošno
 iznenadenje in ogorčenje ter prepričanje,
 da gre demokratski zajednici le za to, da
 s pomočjo ovega režima in vladnega apa-
 rata zagotovi sebi večino pri volivah v
 konstituanto.

Trditve demokratov.

Belgrad, 13. avg. Iz krogov demokratske
 zajednice ofenzivno in vsiljivo trdijo,
 da se jim bo za vsako ceno posrečilo danes
 ali najkasneje jutri sestaviti novo vladno;
 čakajo še na dr. Draškovića iz Pariza
 in na zagrebške socialiste.

Demokratski upi.

Belgrad, 13. avg. Demokratska zajed-
 nica upa, da se ji bo s proglasom, katerega
 bo demokratsko-socialistična vlada
 izdala na narod in parlament, posrečilo
 zagotoviti položaj in omogočiti delo v
 parlamentu.

Demokratske spletke.

Belgrad, 13. avgusta. Poslanci prvaki
 demokratske zajednice, posebno dr. Wil-
 der, širijo vest, da se bo demokratski za-
 jednici posrečilo sestaviti vladno s pomočjo
 ene skupine radikalcev, ki bi se odcepili
 od radikalnega kluba. Rekel je, da so se
 v tem pogledu že pričeli pregovori in da
 od strani radikalcev vodita razgovore fi-
 nančni minister dr. Ninčič in bivši mi-
 nister Trifunović. V krogih radikalne
 stranke se te pravljice dementira z vso
 odločnostjo in jih označujejo kot eno mno-
 gih demokratskih spletek, kakor je bila
 ona, da se je razcepil demokratski klub
 in da je prišlo tudi v klub radikalnih de-
 sidentov do razkola.

Darujte za „Slov. Dijaško Zvezo“!

Nova vlada.

Zgodi se lahko, da dobimo novo
 vladno, čije jedro bo tvorila demokratska
 zajednica. V tej demokratski zajednici
 tvorijo zopet jedro nekdanja hrvatsko-
 srbska koalicija s svojimi izrastki v Bos-
 ni in Dalmaciji ter slovenska narodno na-
 predna stranka. Kar se zbira okrog tega
 jedra, je politično še bolj brezpomembno,
 nego jedro samo, in mu je sorodno prav-
 zaprav le v nejasnosti svojega programa,
 v politični spremenljivosti in v želji po
 vplivnih in dobičkanosnih mestih. Jedro
 nove vlade je po svoji notranji strukturi
 na las podobno tistim nekdanjim liberal-
 nim strankam, katerih žalostnega konca
 smo bili priče zadnji čas, ki smo jih videli
 umirati bridke volilne smrti v Nemčiji,
 Nemški Avstriji, na Češkem in povsod
 drugod, kjer je ljudstvo imelo priložnost
 povedati svoje mnenje. Ostale frakcije,
 ki se zbirajo okrog te pol. skupine, niso
 v stanu, dati ji zdravila, pač pa bodo raz-
 voj notranjega razpada še pospešile. Mi
 bomo čakali dejanj nove vlade, a reči mo-
 remo že danes z vso gotovostjo, da bo ta-
 ka vlada kratkotrajna. Končala jo bo last-
 na nemoč in duševna revščina.

Številna večina nove vlade bi znašala
 kakih 30 glasov. Kdor pozna naše doseda-
 nje parlamentarno življenje, ve, da je ta
 številka premajhna, da vlada s tako večino
 ne more mirno in varno voditi državnih
 poslov. Razen tega bo opozicija ne le šte-
 vilno izredno močna, marveč bo našla v
 vseh deželah krepak odziv v najširših pla-
 steh ljudstva. Proti novi vladi bo v opozi-
 ciji velika večina slovenskega plemena,
 hrvatske pokrajine, ki so že sedaj vse ne-
 mirne, bodo prestale zelo težke politične
 krize in srbski radikalci, ki jim je mo-
 goče vse odreči, a jim ni mogoče odrepati
 mojstrstva v »močni taktiki«, ti stari opo-
 zicionalni levi, bodo storili vso svojo
 dolžnost. Na to bo nova vlada, če smemo
 kaj sklepati za bodočnost iz preteklosti
 njenih mož, odgovorila s silo, s policijskim
 sistemom, s šikaniranjem, trmoglavostjo in
 spodbijanjem ustavnega življenja. Sila bo
 rodila nov odpor in pričel se bo boj, čigar
 ostrine se bodo po naravni nujnosti raz-
 vile do popolnosti.

Mi vsega tega s strankarskega stališča
 nimamo povoda obžalovati. Globoko
 bi pa obžalovali, če bi nastal tak položaj,
 z ozirom na vsestransko težke razmere
 mlade države. Ona bi bila tista, ki bi
 vsled njih največ trpela. Težko krizo, ki bi
 jo morala prestati, bi odtehtalo to dejstvo,
 da bo dogledni konec tega medvladja tudi
 začetek polnega ustavnega življenja in
 čiste politične uprave. Slovenska ljudska
 stranka je po svojih zastopnikih ponovno
 poudarjala potrebo koncentracijskega ka-
 bineta; a če ga ni, bodo dajali odgovor
 tisti, ki ga niso hoteli.

Koroška.

Plebiscit na Koroškem se bliža in upa-
 ti je, da bo izid ugoden. Vendar se ne sme-
 mo postaviti na fatalistično stališče, am-
 pak moramo storiti vse, kar je v naših
 močeh, da ne bomo trepetaje med strahom
 in upom pričakovali izreka sodbe.

Ni namreč dosti, da se reče, češ Ko-
 rošci so Slovenci in iz tega sledi vse drugo.
 Vpliv slovenstva na Koroškem, v nekakem
 centralističnem zmislu, je bil že pred voj-
 no minimalen, kajti Nemci so vporabljali
 dve metodi, ki sta šli vzporedno: prva je
 bila pot čisto navadnega brutalnega ger-
 maniziranja, druga pot provincializma.
 Ker so videli, da ne uspeva prva čisto po
 njih želi, so se vrgli na drugo bolj zahrbtno.
 Škufali so ubiti v koroškem Slovincu
 čut skupnosti z ostalim slovenstvom, ome-
 jiti so ga hoteli samo na Koroško, ker so
 vedeli, da bo prva pot lahka, ko se po-
 sreči zajeziti na Koroško vsak vpliv iz
 središča. Da je tudi druga pot imela svoje
 uspehe, o tem si ni delati iluzij. Kajti ob-
 enem z omejitvijo slovenskega vpliva je
 šlo perfidno laskanje koroškemu Slovincu,
 da je kulturno na višji stopinji kot nje-
 gov kranjski brat, ki ne zna nemški in go-
 vori v jeziku služinčadi. Vse to skupaj je

časoma stvorilo naravnost nekako po-
 sebno mentaliteto koroškega Slovenca, ki
 se je med vojno še stopnjevala; razmere
 pa, ki so nastopile takoj po vojni in trpijo
 deloma še sedaj, tudi niso najbolj priprav-
 ne, da bi potisnile tok ljudskega mišljenja
 v drug tir, kajti vsa vojna je pokazala, da
 je šel v pokrajinah, kjer so se vršili boji,
 vpliv začasnih gospodarjev brez sledu na
 ljudsko mišljenje, da je ljudstvo poznalo
 pravzaprav samo dva občutka: skrb za
 ohranitev življenja in lastnine in strah, kaj
 bo jutri, če pride v kraj nasprotnik.

Pri glasovanju se namreč ne smemo za-
 dovoljiti samo z ugodnim uspehom, ampak
 se ne smemo strašiti nobene žrtve, da do-
 sežemo sijajen izid — kajti to ima lahko
 nedogledne materijalne posledice na zno-
 traj in moralne na zunaj.

Prvič je čisto gotovo, da bo uspeh v
 prvem pasu vplival na uspeh v drugem pa-
 su, poleg tega ni izključeno, da se nam ne
 bi prisodil kak važen kraj, ki bo glasoval
 sicer za Avstrijsko Nemčijo ali ležal celo
 izven spornega ozemlja, če se izkaže, da
 gravitira gospodarski v ozemlje, ki se je
 izreklo z ogromno večino za Jugoslavijo.
 Akti o Koroški nikakor še niso zaključeni
 in da plebiscit lahko samo podlago za
 končno ureditev.

Drugi pomen je na zunaj. Če dokaže-
 mo celo na Koroškem, kjer smo sami pri-
 znali, da je ljudstvo nasilno germanizirano,
 kaka večina hoče pripadati materij-domo-
 vini, kaj naj si misli potem mirovna kon-
 ferenca in ves svet o aneksiji našega toli-
 ko bolj zavednega plemena na zapadu!!
 Ne bo se dal spraviti s sveta naš svečani
 protest proti italijanskemu nasilju, kakor
 se ni mogel pozabiti protest narodne skup-
 čine v Bordeauxu l. 1871. proti pruskemu
 ropu!

Vpoštevajmo vse to in delajmo, kajti
 gre za več, nego se zdi samo na prvi po-
 gled — glejmo, da si ne bomo očitali, da
 nismo storili vse, kar je v naših močeh, in
 hitimo, da nas ne prehitijo! P. P.

Salandra v Trstu.

Trst, 13. avgusta. (Izvirno.) Že dalje
 časa se v Trstu z vso obiteljno mudi posl.
 Salandra, bivši italijanski ministrski pre-
 sednik za časa napovedi vojne Avstriji in
 bivši član italijanske mirovne delegacije
 v Parizu do odstopa Orlando. V ko-
 pališču in letovišču Portorose so mu itali-
 janski liberalci in nekdanji voditelji trža-
 ške iredente priridili časten sprejem. Bivši
 župan de Valerio ga je pozdravil zelo la-
 skavo, poudarjajoč njegove zasluge v veli-
 kem trenutku intervencije za odrešenje
 italijanskih pokrajin izpod Avstrije. Ginjen
 je Salandra odgovorjal: »Kot romar je pri-
 šel v Trst, mesto, mnogo trpeče vsled kra-
 škkih bojev. Vojna je bila dolgotrajna in
 trda; zelo mnogo je žrtev. Toda v Trstu
 smo; Trst ostane Italiji. V Istri smo, Istra
 ostane Italiji. Proti nam, ki smo hoteli voj-
 no za osvoboditev teh pokrajin, naj oni, ki
 nam nasprotujejo, govore, kar hočejo.
 Ostane veliko dejstvo zmage in izvršenega
 osvobodjenja teh pokrajin. Po teh dogodkih
 lahko mislim na zaključitev mojega poli-
 tičnega življenja. Borili smo se za idejo
 osvobodilne vojne.« — Italijani so priridili
 Sandrari velike ovacije.

Prekmurški Orel.

Takoj po božični nesreči so začeli
 prihajati iz Prekmurja najidealnejši do-
 mači fantje, ki niso mogli več prenašati
 tujega jarma, in začeli snovati takozvano
 »Prostovoljno prekmursko legijo«. Okrog
 Velikenoci se jih je bilo nabralo že toliko,
 da so hoteli na svojo pest udariti v Prek-
 murje in osvoboditi svojo domovino, ki
 so jo ogrski boljševiki tako strašno iz-
 zemali.

V Parizu je bila pa ravno takrat za
 našo vladno samo za orožje, jim ga ta ni
 smela dati. Po poročilih iz Pariza je bilo
 takrat Prekmurje za nas skoro izgublje-
 no. Toda ravno odločni nastop prekmur-
 ske legije, ki je zahtevala, da se priklopi
 Prekmursko Jugoslaviji, je odločil stvar

nam v korist. Francoski general Reverdy je osebno pregledal legijo, sprejel ponovno njene zastopnike, ki so pri njem zahtevali priklonitev tako energično, da jim je sam obljubil v Parizu pomoč. Od takrat je šlo vedno na bolje in po odhodu majorja Reverdyja so bili glasovi, da bo Prekmurje naše, vedno pogostnejši. Prekmurska legija, ki je bila prvotno postavljena pod okrilje sokolstva, se je zbirala vsak dan k posvetovanju, proučevala kulturne razmere v Jugoslaviji in v zadnjih tednih osnovala v svoji sredi prekmurskega Orla.

Prekmurškemu odseku je predsedstvo Orla poslalo naslednji pozdrav:

Prekmurškemu Orlu

Najlepše pozdravljen, Ti naš najmlajši in najhuje preizkušeni rodni brat, ki se danes srečno vračaš iz tisočletnega suženjstva pod svobodni domači krov jugoslovanski Topli udarci Tvojeje radostnega srca odmevajo danes v veliki bratški sreči tudi v naših prsih. Na Tvoji od Boga tako blagoslovljeni zemlji se je dvigala pred tisoč leti prestolnica slovenskih kraljev, po Tvojih selih je zbiral nekdanji Samo svoje junake braniti našemu rodu stare pravde. In danes se zbirate Vi sinovi teh junakov in dvigate orlovski prapor svobode in pravice. Ponosni smo, da smemo klicati s prelepim imenom »brat Vas, najidealnejše sinove prekmurske, Vas junake prekmurske prostovoljne legije«, ki ste zaradi svoje domovinske ljubezni morali zapustiti svoj prelepi dom in iskati zavetja v naši sredi, da ste mogli pohiteti danes k svojim dragim domačim z blagovestjo svobode. In sedaj, bratje, naprej! Pesem dela se je tudi v Prekmurju začela!

Telesa moč, duha krepost,
To vzor je lepši Tvoj — mladost!

Zdravi!

PRESEDSTVO ORLOVSKE ZVEZE.

Pogajanja za slogo Hrvatov v Bosni in Hercegovini.

Začasni odbor hrvatske ljudske stranke v Bosni in Hercegovini je izdal proglaš, v katerem opisuje med drugim razvoj pogajanj med hrvatsko ljudsko stranko in hrvatsko narodno stranko v Bosni in Hercegovini v svrhu složnega postopanja. Uvodoma pravi oklic: Ko se je osnovala hrvatska ljudska stranka za Bosno in Hercegovino, so se zadržali nekateri z nesolidnim, protidemokratskim in protiveruskim duhom navdahnjeni elementi proti naši stranki. Ni jim ugajal kulturni program ljudske stranke, ker temelji na pozitivni religiji, bili so protivni demokratskim načelom, izraženim v pravilniku ljudske stranke, ker so uvideli, da ljudska stranka noče služiti osebnim ambicijam in materialnim interesom dosedanjih voditeljev, vstali so proti skupnosti s Slovenci samo iz tega razloga, ker so Slovenci organizirani v ljudski stranki na solidnih temeljih krščanskega demokratizma.

Ker so vedeli, pravi proglaš med drugim dalje, da v Bosni in Hercegovini ni ugodnih tal za kulturni boj, so se poslužili nasprotniki ljudske stranke laži, da ustvarja ljudska stranka razkol med Hrvati v Bosni in Hercegovini, ker so voditelji ljudske stranke izpomenili »prvotni« program stranke, ki so ga odobrili Sunarič in tovariši. Začeli so zlasti v pokrajini agitirati, da žele narodno slogo in da seje ljudska stranka razdor. Razumljivo je, da si nikdo ne želi boja, kakršen se je svojedobno vodil med Udrugo in Zajednico. Mnogi so se obrnili na hrvatsko ljudsko stranko s prošnjo, naj popusti v nekaterih stvareh, ker se zlasti program ljudske stranke le malo razlikuje od takozvanega »prvotnega« programa, ki si ga je osvojil dr. Sunarič in z njim »akcijski odbor« narodne stranke, ki jo hočejo osnovati nasprotniki. Slično željo so izrazili tudi frančiškanski provincijali v Sarajevu in Mostaru, ki so apelirali na patriotizem in popustljivost enih in drugih.

Kljub temu, da je ljudska stranka vedela, da njene nasprotnike ne vodi želja po slogi in da ne deli Hrvatov mrtva črka programa, pač pa ideje krščanstva in demokratizma, je ljudska stranka ustregla želji posameznih Hrvatov v provinci in frančiškanskih provincijalov ter stopila v pogajanja z akcijskim odborom HNS, da pokaže s skrajno popustljivostjo svojo pripravljenost za sporazum. Dne 25. julija je začasni odbor hrvatske ljudske stranke poslal akcijskemu odboru hrvatske narodne stranke pismo, v katerem nanašajo, da je pripravljen stopiti v pogajanja na konferenci delegatov ene in

druge stranke, na kateri bi se mogla brez strasti razpravljati vsa vprašanja. Vsaka stranka naj bi poslala k temu posvetovanju po 10 zastopnikov. Konferenca naj bi bila pred skupščino, ki jo je sklical akcijski odbor HNS dne 3. avgusta, torej med 30. julijem in 2. avgustom. Določeno je bilo nato, da se konferenca vrši 3. avgusta.

Zastopniki ljudske stranke so dobili navodila, da gredo v popuščanju tako daleč, kolikor dopuščajo temeljna strankina načela. Ker se je javno in zasebno razneslo, da je edini povod razkolu, ker je hrvatska ljudska stranka izpomenila pravila, ki so bila odobrena od dr. Sunariča, in ker vsa ta izporemba obstoji v tem, da je hrvatska ljudska stranka sprejela v svoja pravila določbo, da tvori hrvatska ljudska stranka sestavni del Jugoslovanske ljudske stranke, s katero tvori v parlamentu enotno zastopstvo, je pooblastil odbor ljudske stranke delegate, da se morejo v najskrajnejšem slučaju, ako bi bil pogoj sporazuma odpoved temu določili, povrniti na »prvotno« redakcijo pravil, pa prepustiti to vprašanje skupščini zaupnikov, da ga končno reši.

Na konferenci so izjavili delegati narodne stranke, da je sporazum takoj gotov, ako ljudska stranka sprejme »prvotni« program, nakar je zastopnik ljudske stranke dr. Ivan Pavičič predložil nastopni predlog: »Hrvati Bosne in Hercegovine se organizirajo politično edinstveno na podlagi pravil, izdelanih po msgr. Karlu Cankarju in dr. fra Julijanu Jeleniču. Stranka se zove Hrvatska Pučka Stranka. Stranka hoče delovati skupno z vsemi strankami na celem ozemlju države SHS, ki imajo z njo isti politični, socialni in kulturni program, in s temi strankami hoče stvoriti enotno strankarsko in parlamentarno reprezentacijo. S katerimi strankami naj tvori hrvatska ljudska stranka za Bosno in Hercegovino skupno parlamentarno in strankarsko reprezentacijo, bo definitivno odločila skupščina strankinih zaupnikov. Hrvatska ljudska stranka za Bosno in Hercegovino je v vprašanjih, ki se nanašajo na razmere v Bosni in Hercegovini, avtonomna ter se morajo njeni sklepi v vrhovnem vodstvu zgoraj omenjene skupne strankine organizacije sprejeti en bloc brez diskusije. Do končne odločitve skupščine zaupnikov hrvatske ljudske stranke za Bosno in Hercegovino se ne smatrajo hrvatski člani narodnega predstavništva iz Bosne in Hercegovine, t. j. člani Narodnega kluba in Demokratske Zajednice, za parlamentarno reprezentacijo stranke.« Ta predlog je naravnost presenetil nekatero člane akcijskega odbora hrvatske narodne stranke. Na toliko koncesijo s strani ljudske stranke niso bili pripravljani. Delegat Durbešić in z njim dva tovariša so izjavili, da je s tem odstranjena edina zapreka sporazumu.

Toda oni, ki jim ni bilo do sloge, so hoteli na vsak način onemogočiti sporazum. Zato so nasprotniki izjavili, da »akcijski odbor« ne more sprejeti obveznih sklepov, da more to storiti samo skupščina zaupnikov, da konferenca nima pravice, sklepati kaj v imenu Hercegovine, da »akcijski odbor« hrvatske narodne stranke ni nobena stranka in da zato ta odbor ne more odgovarjati na predloge ljudske stranke. Stranka se more dogovarjati samo s stranko, a ne s kakim odborom ter da mora vsled tega akcijski odbor najprej organizirati svojo stranko, nakar se hoče šele pogajati. Že s temi izjavami je bila odklonjena ponudba ljudske stranke in je bilo jasno, da ne pride do sloge zaradi tega, ker hoče »akcijski odbor« narodne stranke razkol.

Delegati hrvatske ljudske stranke so zahtevali, da se kulturni program natančno precizira, nakar je delegat iz Mostara, fra Dominik Mandič postavil predlog: Hrvatska ljudska stranka sprejema kulturni program, kakor ga je odobril jugoslovanski katoliški episkopat na svojih konferencah od 15. do 19. julija t. l. v Zagrebu, odnosno, kakor je stiliziran v pravih hrvatske ljudske stranke za Hercegovino. Zastopniki akcijskega odbora narodne stranke so odgovarjali, da se predlagajo nove stvari z ozirom na kulturni program, da ne morejo sprejeti takega kulturnega programa, da kulturni program nima glavne važnosti, da je predlog fra Mandiča nekaj novega in da naj se o njem ne debatira. Ta debata je pokazala, da je sloga nemogoča, kajti ljudski stranki je kulturna in socialna stran programa najvažnejša, a nasprotnikom odveč.

Kakor znano, se je sklenilo na sestanku hrvatskih naprednjakov, obzorašev in starčevičancev na predlog

»akcijskega odbora«, da se vrši 15. avgusta v Travniku ustanovna skupščina narodne stranke. Vsakomur je jasno, da bi morala ta skupščina odpasti, ako bi prišlo do sloge. Zastopniki ljudske stranke so tudi zahtevali, naj se ta skupščina odpove, če se doseže v načelnih vprašanjih sporazum. Akcijski odbor ni hotel o tem ničesar čuti, češ da mora ta skupščina odločiti, s kom naj tvori hrvatska stranka v Bosni skupno parlamentarno reprezentacijo. Pozvani so bili na to skupščino naprednjaki, obzoraši in starčevičanci, toda ne zastopniki ljudske stranke. Nobeni razlogi niso mogli odvrniti akcijskega odbora od sklicanja te skupščine, na kateri naj se izvede definitivni razkol. Izenadilo je tudi dejstvo, da so bili na skupščino v Travniku vabljeni hrvatski prostozidarji, naprednjaki in obzoraši, s katerimi naj bi se bodoča hrvatska narodna stranka fuzionirala. Odklonil se je po zastopnikih akcijskega odbora tudi predlog, naj dobi Hercegovina v okviru ljudske stranke svojo avtonomijo z ozirom na svoje posebne gospodarske in socialne razmere. Ker se je končno uvidelo, da ni sporazuma, so zastopniki hrvatske ljudske stranke dne 31. julija stavili še enkrat svoje zahteve pismeno, a isti dan jih je še akcijski odbor odbil. V odgovoru se ne priznava obstanek hrvatske ljudske stranke, češ da se ima šele ustanoviti, nadalje, da ima odločiti v vprašanju, s katerimi strankami naj tvori hrvatska ljudska stranka, »prva glavna ustanovna skupščina« v Travniku in ne skupščina zaupnikov, da je popolnoma odveč poudarjati kulturni program, da se skupščina v Travniku ne preklicuje, da se ne prizna strankarska avtonomija za Hercegovino in da se sprejema samo koncesija ljudske stranke, da se povrne na prvotni program. Dasi so delegati ljudske stranke popustili več kakor se je svoječasno od njih zahtevalo, se je s tem onemogočila sloga.

Sedaj so po ta ljudske stranke v Bosni in Hercegovini jasna in cilji določeni.

Proglaš začasnega odbora hrvatske ljudske stranke končuje med drugim z besedami: »Z Bogom za narod!« je bilo geslo dr. Kreka, ko se je lotil organizacije ljudske stranke v Sloveniji, in uspel, kakor niti eden ljudski organizator. Naj bode tudi naše geslo: Z Bogom za narod! Organizirajmo ljudsko stranko v vsakem mestu in v vsaki vasi! Naj nas ne moti, ako bo imela stranka nasprotnike med onimi, ki so do danes izrabljali našo neorganizirano kmetstvo ljudstvo in ki nimajo zmislja za naše verske in demokratske ideale. Vsaka dobra stvar je imela svoje nasprotnike in bilo bi slabo znamenje, ko bi hrvatska ljudska stranka ne imela svojih težkoč in nasprotstev!

Naše mnenje je, da so zastopniki ljudske stranke storili edino pravo, kar so mogli. Kadar gre za načela in za ljudske interese, tedaj je treba iti naprej brez ozira na levo in desno. Naj obstanejo ob strani, ki nočejo sodelovati za ljudski blagor po pravih načelih demokratizma, ki gledajo samo, kako bi si ohranili svoje stolce na višini in napolnili žepe na račun drugih. Ako so danes mogoče še na višku, je najboljšje znamenje to, da ne bodo več dolgo, ker iščejo pomoči in zveze pri ljudski stranki, ki jim je načelno nasprotna in ki mora iti brez njih in preko njih — naprej! Rabili bi zase ljudstvo in ljudsko stranko, toda ljudstvo takih ljudi ne potrebuje in si bo znal priboriti svoje pravice tudi samo. Uspevati pa more le čista stranka brez plevela, stranka, ki vé ceniti svoja načela in ki ima jasno začrtane cilje pred seboj. Bratom Hrvatom v Bosni in Hercegovini pa želimo v njihovem boju za prava krščanska načela in demokratizem najboljšo uspehe!

Novo nemške zahteve.

Kakor pišejo listi, zahteva nemško-avstrijska delegacija, da se premakne demarkacijska črta na Koroškem do Drave. Če bi mirovna konferenca ugodila tej povsem krivični zahtevi, bi se zgodil naravnost zločin nad slovenskim ljudstvom. V ozemlju cone A, kolikor ga je severno Drave, je približno 35.000 prebivalcev. Od teh jih je rojenih Nemcev jedva 3000. Drugo so dobri Slovenci, saj so tukaj še odlično zavedne slovenske občine, ki so tudi v zvezi največjemu nemškemu pritisku ohranile slovenske občinske zastope.

Če bi konferenca ugodila tej gorostasni krivični nemški zahtevi, bi bile izgubljene te slovenske župnije: Logaves, Škofiče, Otok, Hodiše št. III, Bilčoves, Kot-

maraves, Žihpolje in Golšovo, Vetrini, Zakamen, Zrelec, Podkarno, Radiše, Medogrije, Grabštajn, Pokrče, Tinje, Slovenji Šmihel, št. Jurij na Vinogradih, Šmarjeta pri Tehenbergu, št. Štefan, Vovbre, Djekše, Kneža, Krčanje, št. Peter, Ruda, Grebinj, Gorenče, Grebinski Klošter, št. Rupert pri Velikovcu in mešane župnije: Velikovec, Golovica, Pustrica in Lom, kateri zadnji dve sta v tem delu zato, ker spadata pod sodnijski okraj Velikovec. Nemški duhovnik je samo na Pustrici, Golovica in Lom in Pustrica skupaj štejejo komaj 1300 duš. Če bi se Nemcem počečila njihova zahteva, bi razen treh ali štiri duhovnikov morali iti vsi naprej, in to dobro in verno ljudstvo bi bilo brez dušnih pastirjev. Neštevilno zavednih slovenskih družin bi se moralo izseliti.

V tem delu so slovenske hranilnice: Bilčoves, Škofiče, Hodiše, Kotmaraves, Želinje, Velikovec, Vovbre, Djekše, Krčanje in Slovenji Šmihel. Ker izgubijo Slovenci že prej 12 zadrug in bi jih po tej novi zahtevi še deset, bi jih izgubili od vseh 41 hranilnic nad polovico, namreč 22. Če bi se Drava določila za mejo, bi od koroških 130.000 Slovencev ostalo pod okriljem Jugoslavije komaj 50.000. Ali je še kaj pravice na svetu?

Država SHS.

Ministrska kriza.

LDU Beograd, 12. avgusta. Danes ob poldne je sprejel g. Ljuba Davidovič g. Marka Dakoviča, ki mu je v imenu skupine črnogorskih poslancev izjavil, da bi delo kabineta, ki ga bo sestavil g. Davidovič, podpirala v vseh vprašanjih, dokler ne nastopi mir in pride čas za volitev v veliko ustavotvorno skupščino, ker skupina črnogorskih poslancev še ni strankarsko odločena. Na predlog g. Davidoviča, da naj stopi v vlado, je odgovoril, da mu ni mogoče sprejeti te ponudbe.

LDU Beograd, 12. avgusta. Dr. Bogdan Medakovič je v imenu svoje skupine včeraj izjavil Ljubi Davidoviču, da bo vlado, ki jo bo sestavil g. Davidovič, njegova skupina podpirala v vseh vprašanjih.

LDU Beograd, 12. avgusta. Danes ob poldne je imel sejo klub dr. Korošca glede definitivne odločitve v vprašanju koalicijske vlade. Jugoslovanski klub se je končno izjavil za koncentracijski kabinet in da ne more sodelovati pri sestavi koalicijske vlade.

LDU Beograd, 12. avgusta. Pričašujejo, da bo jutri poslednji dan krize. Gotovo je že, da bo Ljuba Davidovič sestavil koalicijski kabinet demokratov in socialistov, ki ga bodo podpirali razen poslancev demokratov in socialistov še nekateri manjše skupine. Socialistični klub dobi v vladi dva portfelja.

LDU Beograd, 13. avg. Neodvisni radikalci in Korošec so izjavili, da ne bodo vstopili v vlado, ker kabinet ni koncentracijski. Narodnemu klubu sta ponudena dva portfelja, toda on še ni odgovoril. Dva socialna demokrata prideta v vlado. Demokrati bodo imeli to-le večino: 114 demokratov, 13 socialnih demokratov, 11 Črnogorcev, 6 neodvisnih demokratov in 5 Bunjevcev. Do jutri se bo že vedela razdelitev nove vlade.

LDU Beograd, 12. avgusta. »Tribuna« piše o krizi: G. Davidovič se je tudi danes v terek ves dan pogajal zaradi sestave nove vlade. Da bi izvršil poverjenju mu mandat, je začel operirati s številkami. G. Davidovič trdi, da se je za podpiranje kabineta, ki ga bo on sestavil, izjavilo 13 socialistov, 10 poslancev iz Črne gore, 11 poslancev, ki bi se odcepili od Narodnega kluba, 4 Bunjevci in 3 radikalni disidenti, torej skupno 41 poslancev, ki bi s 113 poslanci demokratske zajednice šteli skupaj 154 poslancev, na katere bi se g. Davidovič naslanjal v parlamentu, ako bi bilo to točno, kar trdi. — Pred zaključkom lista doznavamo, da ima g. Davidovič namen, sestaviti kabinet v vsakem primeru brez ozira na uspeh pogajanj ter priti pred parlament s programom nove vlade. Ako ne najde v parlamentu večino, ki bi podpirala njegovo vlado, poda ostavko.

Razna poročila.

Mažarska zverstva.

LDU Praha, 12. avg. (CTU) »Narod. Politika« poroča, da so med svojim vpadom na Slovaško vodili Mažari s seboj pse, ki so jih ščuvali na otroke. Število žrtev znaša v praškem Pasterjevem zavodu 300 otrok.

Grof Karolyi za socialno demokracijo.

LDU London, 12. avg. (CTU) Graf Karolyi je izjavil posebnemu dopisniku »Times« v Prahi, da se bo položaj še poslabšal, ako ne bodo aliiranci takoj rešili vzhodno-evropskega problema. Samo eno sredstvo je za Ogrsko in za vse druge dežele na vzhodu Evrope, namreč socialistična demokracija.

Koalijska vlada v Budimpešti.

LDU Dunaj, 12. avgusta. (ČTU.) Iz tukajšnjih ogrskih političnih krogov poročajo, da potekajo pogajanja o sestavi koalijske vlade v Budimpešti ugodno in da se pričakuje jutri rešitev. Iz poučenih krogov javljajo, da je ministrski svetnik v ministrskem predsedstvu v Budimpešti, Praznovsky določen za ogrskega poslanika na Dunaju.

Paderewski v Parizu.

LDU Moravska Ostrova, 12. avg. (ČTU.) »Nova Reforma« poroča iz Varšave, da odpotuje te dni Paderewski v Pariz radi podpisa mirovne pogodbe z Avstrijo in radi vzhodno-galiških pogajanj mirovne konference.

Vojna odškodnina Rumunij.

LDU Bukarešta, 11. avgusta. (ČTU.) RDU Dacia poroča: Mirovna konferenca je priznala Rumuniji 7 in pol milijarde vojne odškodnine. Ta vsota pa se ne bo plačala v gotovini, temveč bo služila za amortiziranje vojnega dolga bivše avstro-ogrsko monarhije, ki ga je po finančnih določbah mirovne pogodbe prevzela Rumunija. — V Bukarešto je prispel angleški admiral v posebni misiji, ki je v zvezi s pogajanjimi glede ogrskega vprašanja.

Politične novice.

[+ Kapitalistično-socialistična zajednica. Včerajšnji »Slov. Narod« prinaša naslednjo vest o sestavi nove vlade:

»Socialni demokratije sodelujejo z demokratsko zajednico. Beograd, 12. avg. Socialni demokrati, ki so že preje izjavili, da hočejo podpirati vlado Demokratske zajednice, so pripravljani iti tudi v koalijsko vlado z Demokratsko zajednico.

Vest, da je došlo med socialnimi demokrati in Demokratsko zajednico do sporazuma, je vzbudila senzacija v parlamentarnih krogih, posebno pa v vseh naprednih krogih veliko zadovoljstvo, ker sta se na ta način združili napredni stranki, ki sta tudi po svojem programu in sestavi stranki narodnega jedinstva in ki hočeta s skupnim delom pospeševati boj za socialne pravice in konsolidacijo na demokratski način in ki delata na to, da vendar enkrat pride do energične sanacije dosežanih ekonomskih in političnih razmer.

V trenutku, ko se je sprijaznila z J. D. S., je postala socialno-demokratska stranka v očeh »Naroda« na mah stranka narodnega jedinstva in naprednosti, ki se bojuje za konsolidacijo države. Pred par dnevi je še bila po istem »Slov. Narod« še »peščica elementov, ki jim gre samo za to, da izzovejo v državi notranje nemire in izgredo.« (»Slov. Narod«, 170. številka.) Govoril je o »perversnem socialnem naziranj« stranke, »ki s kričevim terorjem usiljuje proslavo Leninove in Bela Kunove visiške komunne.« (»Slov. Narod« št. 170, besede dr. Trillerja.) O socialistih je trdil, da so »proletarska para«, ki kriči: »živela anarhija«, o voditelju Kopaču, da je »spiritist in mednarodni diplomat«, o drugih voditeljih, da imajo »svoje otroke zapisane za Nemce ali za Italijane« (Slov. Narod, 171. številka).

Ubogi bravci »Slov. Naroda«! Atentat za atentatom na njihovo politično mišljenje. Ko bi se dali duševno voditi po tem listu, bi imeli tako zmedo v glavi, da bi se politično spremenili v Indijance. K sreči so pa pristaši J. D. S. razsodnejši od svojega glasila.

Naši socialisti so imenovali »demokrate« policiste, ljubitelje vasilice, častilce prekega sode, kapitaliste in izkoriščevalce proletarijata. Sedaj gredo z istimi ljudmi v vlado. To je strog marksizem, ki se ne ozira ne na levo ne na desno. Marksizem, ki koraka brezobzirno svojo revolucionarno pot naprej. Oportuniteta mu je sovražna, »praktične koristi« prezira.

Ker se držijo naši socialisti poziva komunističnega manifesta: »Proletarci vseh dežel, združite se!« se združijo z J. D. S. Socialistični svet, zakrij si svoj obraz!

[+ Stranke v narodnem predstavništvu. Narodno predstavništvo šteje danes 228 narodnih poslancev. Porazdeljeni so v 16 skupin z 12 konstituiranimi klubi in 4 nekonstituiranimi skupinami. Konstituirani klubi so: 1. Radikalci (Pašič — Protič), z Aleksem Žujovcem 73 članov. — 2. Demokratji (Pribičević — Kramer) z dr. Smodlako in dr. Čigrinjo 74 članov. — 3. Narodni-Starčevićanci (dr. Laginja, dr. Pavelič), z dr. Lorkovičem in drugovi 27 članov. — 4. Samostalski (Ljuba Davidovič — Draškovič) brez Jaše Prodanoviča 25 članov. — 5. Jugoslovanski (dr. Korošec) 19 članov. — 6. Socialistična (Korač) brez Lapčevića 11 članov. — 7. Neodvisno-demokratski (dr. Medaković — dr. Peleš) 7 članov. — 8. Nacionalistični liberalci (dr. Veljkovič) 8 članov. — 9. Neodvisno-radikalni (radikalni disidentje) (dr. Draža Pavlovič — Marko Trifkovič) 6 članov. — 10. Nacionalistični, liberalni (Ribarac) 6 članov. — 11. Napredni (brata Marinkovič) 6 članov. — 12. Bunjevaško-slovaško-slovaški (dr. Blaško Rajčič) 5 članov. — Nekonstituirane manjše skupine

so: 1. Črnogorci 9. — 2. Ne ve se, kateri skupini ali stranki da pripadajo (Trumbić, Trešić-Pavičić, Banjanin) 7 članov. — 3. Republikanci (Jaša Prodanovič) 4 člani. — 4. Dragiša Lapčević. — Zgoraj imenovanih 12 klubov šteje 267 članov, izven kluba 4 skupine z 21 člani, skupaj 288 poslancev.

+ Podružnica Kmetске Zveze za kočevsko ozemlje s sedežem v Livoldu se je ustanovila dne 10. t. m. Poročal je pokrajinski poslanec g. Škulj.

+ Posojilo Jugoslavije. Vest, da je Jugoslavija najela v Švici posojilo, potrjujejo. Finančnega ministra je zastopal bivši trgovec in znani finančnik Svetislav Jovanovič.

Dnevne novice.

— Deželna vlada regentu Aleksandru ob osvoboditvi Prekmurja. Ljubljanski dopisni urad poroča: Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je ob priliki zasedbe Prekmurja poslalo na kabinetno pisarno Njegovega kraljevega Visočanstva prestolonaslednika in regenta Aleksandra v Belgrad nastopno brzojavko: Naše hrabre čete so tekom včerajšnjega in današnjega dne zasedle Prekmurje, navdušeno pozdravljene po tamkajšnjem slovenskem prebivalstvu. Ob tem zgodovinskem trenutku, ko so bili naši prekmurški bratje rešeni iz tisočletnega robstva, poklanjamo Vašemu kraljevemu Visočanstvu izraz verne udanosti in najgloblje hvaležnosti celokupnega slovenskega naroda. Ljubljana, dne 12. avgusta 1919.

— Poverjeništvu za uk in bogočastje priporoča vsem šolskim vodstvom, da v svojih okrajih pomagajo županstvom pri izpolnitvi vprašalnih pol, katere razpošilja podjetje »Jugoslavenskega privrednega kompas«, uredništvo dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna v Ljubljani, ker je to delo splošno koristi za celo naše gospodarstvo. Vprašalne pole bodo razposlane na županstva v prvih desetih dneh avgusta.

— Posebni vlak v Sinčovas. Povodom velike narodne veselice dne 15. avgusta 1919 v Norderli vasi na Koroškem vozi posebni vlak iz Ljubljane gl. k. preko Maribora gl. k. v Velikovec-Sinča vas in sicer odhod iz Ljubljane gl. k. dne 14. avgusta ob 22. uri 56 minut, iz Litije gl. k. dne 14. avgusta ob 23. uri 48 minut, iz Trbovelj dne 15. avgusta ob 0. uri 23 minut, iz Zidanega mosta ob 0. uri 59 minut, iz Celja ob 1. uri 44 minut, iz Pragerskega ob 3. uri 17 minut, iz Maribora gl. k. ob 4. uri 30 minut, iz Dravograda-Meže ob 7.30 m., in prih. v Velikovec Sinč vas ob 8. uri 48 minut dopoldne. Povratek iz Velikovec dne 15. avgusta 1919 ob 21. uri; prihod v Maribor gl. k. okoli 24. ure in v Ljubljano ob 4. uri 50 minut dne 16. avg. zjutraj. Posebna vlaka imata postanek v vseh postajah in postajališčih. Za ta vlak se dovoljuje vsem potnikom, ki kupijo vozovnico do Velikovec S. 50 odstotno znižanje vozne cene, na ta način, da velja navadni listek za tja in nazaj. Prekinjenje vožnje ni dopustno, ker veljajo te vozovnice le za posebni vlak. Te posebne vlake lahko vporabljajo na progi Ljubljana-Maribor in obratno tudi drugi potniki, ki se ne vozijo v Velikovec-S., plačati pa morajo normalne cene.

— Izletniški vlak Maribor—Dravograd—Meža, ki vozi ob nedeljah in praznikih, bo ob priliki narodnega tabora v Sinčvasi, dne 15. avgusta, vozil čez Velikovec v Sinčovas. Vračal se bo ob 18. uri. Vozne ugodnosti so iste kakor po navadi za ta izletniški vlak.

— Znižana vožnja za 20 slovenskih dijakov v Belgradu. Ministrstvo saobračaja v Belgradu je poslalo poverjeništvu za uk in bogočastje potno izkaznico za potovanje iz Ljubljane v Belgrad in nazaj za polovično ceno za dvajset slovenskih dijakov. Reflektanti naj se zglase potom dopisnice do 18. t. m. pri referentu za podpore imenovanega poverjenišva in imajo navesti natančen naslov in svojstvo.

— Dr. F. Stelé, ki je bil ujet 1914, leta na ruski fronti in se je pozneje nahajal v ruskem ujetništvu v Sibiriji, je dospel s češkim transportom iz Jekaterinburga preko Sibirije, Mongolije, Mandžurije in Vladivostoka iz Japonske ter južne Amerike v Brest na Francoskem, odkoder se vrne preko Švice in Prage v najkrajši dobi v domovino.

— Zveza in organizacija invalidov za štajersko priredi dne 17. avgusta 1919 v Mariboru shod, a sledečim programom, poročanje invalidnega stanja in nadomestne volitve širjega odbora, da se pospeši delovanje podružnice mariborske. Invalidi udeležite se iz lastnih interesov, da se vpostavi močna podružnica, kliče vas izvrševalni odbor. Prostor in lokal je razviden na plakatih v Mariboru, shod se vrši dopoldne. — Shod v Šoštanj, sklican za 17. avgusta, se vrši dne 15. avgusta, petek, ob tej priložnosti pride volitev za šoštanjsko podružnico v poštev, v nedeljo, dne 17. avgusta 1919 je samo invalidski sestanek z nujnim pogovorom, ob tej priložnosti se more vsak invalid vključiti. Za polnoštevilno udeležbo vas kliče izvrševalni odbor.

Ljubljanske novice.

Ij Pevski zbor, kat. društva rokodelskih pomočnikov ima pevsko vajo dne 15. avgusta ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih.

Ij Iz glodaljske pisarne. Cenjeni gg. abonenti se naprošajo, naj se blagovolijo radi obnovitve abonementa za prihodnjo sezijo zglasiti v pisarni tajništva v opernem gledališču dopoldne od 10. do 12. in od 4. do 6. ure popoldne. Predbiležbe se sprejemajo izrečno samo do 25. t. m. Ako se kdo od cenjenih gg. abonementov ne bi do tega dne zglasil, razumevalo se bo, da na abonement za sezijo 1919/20 več ne reflektira. Abonement je za dramo, opero in opereto skupni, kakor je bil v pretekli seziji. Ker se v bodoči seziji porazdeli abonement na štiri večere (A, B, C in D) se ne more v vseh slučajih jamčiti za to, da obdrže gg. abonementi iste prostore in isti abonement tudi v bodoči seziji. Čas za prijave novih abonementov se prijavi pravečasno pozneje.

Ij Ambulatorij za bolne otroke. Oskrbovalnica za matere in dojenčke ter ambulatorij za bolno deco društva za otroško bolnico posluje vsak dan od 3. do 4. ure popoldne v Otroški bolnici, vhod iz Streljske ulice št. 15. Pravico do brezplačne zdravniške oskrbe ima vsak otrok. Vsaka mati pa je dolžna prinašati redno dojenčka v smislu otroškega skrbstva k zdravniškemu pregledovanju vsak teden vsaj enkrat.

Ij Zaradi draženja kruha je prisodilo ljubljansko okrajno sodišče pekovskemu mojstru Avblju 500, njegovi ženi pa 200 K globe.

Najnovije.**BELGRAJSKO URADNO POROČILO O PREKMURJU.**

LDU Belgrad, 13. avgusta. Presburo poroča službeno: Poročilo vrhovnega poveljništva z dne 13. avgusta: Vsled odobrenja mirovne konference so naše čete dne 12. t. m. zasedle oni del Prekmurja, ki je nam končno veljavno dodeljeno. Ta zasedba se je izvršila brez boja. Prebivalstvo je oduševljeno dočakalo naše čete.

MINISTRSKA KRIZA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 13. avgusta. »Jutranji list« poroča iz Belgrada, da bo politična kriza rešena tekom jutrišnjega dne. Nova vlada bo obstojala iz demokratov in socialistov. Socialisti dobe ministristvi za socialno skrb in prehrano. Črnogorci in demokratski disidentji bodo podpirali vlado, a ne vstopijo v kabinet. Smatra se, da imata skupina dr. Korošca in Narodni klub tajni sporazum s Protičem.

DAVIDOVIČ PRI REGENTU.

LDU, Belgrad, 13. avgusta. (Službeno.) Regent Aleksander je sprejel danes dopoldne v avdijenco g. Davidoviča in je poslušal njegovo poročilo o uspehu njegovih porazgovorov, ki jih je imel doslej glede rešitve krize in sestave novega kabineta. Po končani avdijenci je g. Davidovič nadaljeval svoja pogajanja. Pričakuje se, da se razjasni položaj tekom jutrišnjega dne.

POLITIČNI POLOŽAJ V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 13. avgusta. »Jutranji list« poroča iz Belgrada, da je razmerje političnih skupin z ozirom na sedanji položaj nastopno: Na eni strani stoji radikalci, Narodni klub, Jugoslovanski klub z Ribaričevim skupino in še nekatere manjše skupine ter štejejo skupno 115 poslancev; na drugi strani so demokrate s 114 poslanci. Demokratska zajednica bo popjutrišnjem sestavila čisto demokratski kabinet. Ta kabinet bi podpirali socialisti s 13 glasovi, Črnogorci z 11 glasovi, neodvisni demokrate s 6, Bunjevci s 5 glasovi. Tako bi imeli demokrate 149 glasov proti 138 nasprotnim glasovom.

ZAHTEVE SRBSKIH SOCIALISTOV.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 13. avgusta. Tukaj je bila velika skupščina socialistov dne 10. t. m. Med sprejetimi točkami so nastopne zahteve: Da se naj takoj razpusti narodno predstavništvo; (druga točka je zaplenjena); da se naj takoj razpišejo svobodne volitve za veliko ustavotvorno skupščino na podlagi tajne, splošne, direktne volilne pravice obeh spolov.

ZBOROVANJE KATOLISKEGA

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 13. avgusta. Zborovanje katoliškega dijaštva v Zagrebu je zaključeno. V sprejetih resolucijah se med drugim tudi protestira proti italijanskemu nasilstvu, izvedenem na dr. Mahničju.

ENOTNA UČITELJSKA ORGANIZACIJA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 13. avgusta. Danes je bila glavna skupščina hrvaškega učiteljskega

društva, ki je bila v avli moškega učiteljskega. G. Goco Milojevič je stavil predlog o ujedinitvi učiteljskih organizacij ter zastopal sistem centralizma v rešitvi tega vprašanja. G. Oreščanin je predlagal, naj se ta predlog odstavi z dnevnega reda ter da se razpravlja o njem, ko bodo dovršeni razgovori z ostalimi učiteljskimi organizacijami. Predsednik Kiril je obrazložil, da obstojita dva predloga glede ujedinitva. Prvi predlog zahteva osrednjo zvezo v Belgradu z opustitvijo delovanja dosedanjih organizacij, drugi predlog pa da naj se obdrže dosedanje organizacije, a osnuje osrednja zveza v Belgradu, v kateri bi imela vsa ostala društva svoje delegate. Skupščina je prvi predlog zavrnila in sprejela drugega. — Nato je bil izvoljen odbor in za predsednika Davorin Trstenjak.

TISKARSKA STAVKA V SARAJEVU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Sarajevu, 13. avgusta. — Tiskarsko osebje v Sarajevu je tožilo delodajalce za odškodnino za ves čas stavke. Jutri se vrši o tem razprava pred vladnim poverjenikom in obrtnim sodiščem.

Cerkveni vestnik.

c Mekinje. V spomin dvajsetletnice obstanke priredi tukajšnja dekl. Marijina družba 15. avgusta t. l. popoldne ob štirih predstavo v društvenem domu. Na sporedu je poleg nagovora spevoigra »Venčarica«, dalje deklamacija in trodejanška »Večna mladost in večna lepota«. Vstopnina običajna.

c Duhovne vaje za vlić. gg. duhovnike bodo v jezuitski stolici ljubljanski od dne 2. septembra zvečer do 5. sept. zjutraj. — Za duh. vaje od 18. do 22. avg. so že odani vsi prostori.

Vestnik S. K. S. Z.

* Na ljudskem odru v Kropi se vprizori na Vnebovzetje 15. t. m. in v nedeljo dne 17. t. m. Finžgarjeva »Veriga« v prid ljudski knjižnici.

Črna. Odkar dihamo zopet svobodno, so se začele tudi ženske v Črni zavedati svojih narodnih dolžnosti. Tukajšnja dekliska zveza šteje lepo število 40 članic in tako stopa sedaj na plan tudi naše ženstvo. Dne 7. septembra je ženski shod na Prevaljah in na 8. septembra shod v Črni, kjer se bo razpravljalo pomen in dolžnosti našega ženstva v sedanjem socialnem preobratu ter kako se naj vzgaja naša ženska mladina, ako hoče prinesiti našemu novemu rodu srečnejšo bodočnost. Govornica je gospa dr. Avg. Piskernikova iz Ljubljane. Zene in dekleta, udeležite se tega shoda v obilnem številu!

Ljubljansko okrožje Orlo pohiti na praznik korporativno k bratskemu odseku na Vič, kjer bo javna telovadba Orlov. Zbirališče za vse okoliške odseke je ob pol dveh popoldne pred cerkvijo sv. Petra, odkoder odkorakamo pred 2. uro popoldne. Pridite polnoštevilno in točno!

Vič. Jutri na praznik 15. avgusta vsi na Vič, kjer priredi tukajšnji telovadni odsek s sodelovanjem Ljubljanskega Orlovskega okrožja ob 3. popoldne javno telovadbo združeno z veselico za Društvenim domom na jako prijaznem kraju in v senci. Toraj vsi prijatelji in prijateljice Orlov na Vič. Za brate telovadce in sestre telovadkinje je skušnja za popoldanski nastop ob 2. popoldne. Na svidenje! Nazdar!

Vič. Opozarjamo vse brate in sestre, da se vrši dne 15. avgusta ob 2. uri pop. skušnja za popoldanski nastop. Bratje telovadci in sestre telovadkinje — na svidenje!

Zveza Orlo pozivlja vse odseke, da se udeležijo izleta, ki ga priredi Orlovska zveza v Št. Vid pri Zatični dne 24. avgusta. Prijave sprejema Orlovska zveza najkasneje do 20. t. m. Udeležimo se izleta v belih oblekah in z odsekovim trakom.

Tabor v Št. Vidu pri Stični. Malo dni nas loči od prireditve, zato hiti vse s pripravami. Št. Vid hoče prirediti gostom dostojen sprejem. Iz vseh krajev Dolenjske prihajajo glasovi, da bo udeležba res častna za našo organizacijo. Iz Belgrada nam prihaja poročilo, da je železniška uprava dovolila polovične vožne cene na vseh postajah drž. železnice od Jesenic, Tržiča, Črnomlja, Št. Janža, Novega mesta. Tako je udeležba omogočena vsem. Pravico do polovične vožnje dobiš z legitimacijo O. Z., pošlji 1 K za osebo Orlovski Zvezi (Jugosl. tiskarna) in prejmeš po pošti legitimacijo. Orli pridejo v krajih, dekleta v narodnih nošah. Odseki naj vzamejo zastave seboj. Orli! Pokažimo Dolenjski moč naše organizacije. Pohitimo 24. avgusta v Št. Vid pri Stični. Dajmo s svojo

adeležbo vzpodbudo dolenskim fantom, da tudi oni prično z izobraževalnim delom. Delo je naš cilj! Vozne cene so polovične, prijavitelje se Orlovski Zvezi v Ljubljani, iz Ljubljane in nazaj stane vlak samo 7 K. Za prehrano skrbi vsak sam, kdor želi kosilo naj to javi g. Jevnikarju, učitelju v št. Vidu. Ne odlašajmo s prijavo!

Gospodarske novice.

g Jugoslavenski kompas izide koncem tega leta, in sicer trgovski del, dočim izide l. 1920. v presledkih po 4 mesece še ostali 4 zvezki: industrijski, obrtni, agrarni in finančni. Celo delo stane vnaprej vplačano 200 dinarjev, vsak zvezek zase 50 dinarjev. Obseg posameznih zvezkov bo nad 600 strani, ter bo celo delo tvorilo neobhodno potreben pripomoček za vsakega trgovca, industrijskega, obrtnika, agrarca in finančnika, za vsak urad in vsako pisarno, ker bo edino informativno

delo za celo državo. Naročila in oglase sprejema Jugoslavenski kompas (Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe) Ljubljana. g Nabava železniškega materijala. — Naša država se pogaja z velikimi ameriškimi podjetji o nabavi železniškega materijala za potrebo naše kraljevine. Treba je gradiva za popravo železniških prog, postaj, delavnic in drugih objektov. g Štajerski lesni trgovci dravske doline so si ustanovili pred kratkim »Društvo lesnih trgovcev dravske doline Sever« s sedežem v Mariboru. Namen tega društva je, ščititi lesno trgovino severnih krajev vpred tujimi izkoriščevalci, tako da bo ostala lesna trgovina ob nemški meji v rokah naših narodnih lesnih trgovcev in industrijcev. Novo društvo se je postavilo prvo na edino pravo demokratično stališče, da socializira lesno trgovino tako, da bo deležen dobička tudi uradnik in delavec. g Zakon o podjetjih. Po naredbi ministrstva za trgovino se današnji srbijanski zakon o podjetjih (o radnjama) razširi na

novi osvobodene kraje vse kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev. Zakon bo veljal, dokler ne nastopi novi zakon, ki se že pripravlja. g Tvrde, ki se zanimajo za uvoz vreč iz jute različnih velikosti, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani naslov neke francoske tvrde, ki take vreče ponuja. g Osebnih avtomobile, tovorne vozove, priklopne vozove in motorne pluge ponuja neka velika češka tvrda. Prospekti in ceniki so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. g Različne samovarje, svetiljke za lozanje, ognjegaške aparate, acetilenske svetiljke, petrolejske svetilne aparate, transportne ročke in enake predmete ponuja neka dunajska tvrda. Cenik je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. g Italijani zadržujejo bencin. Za Jugoslavijo je došla iz Amerike večja

količina Bencina. Italijani ga zadržujejo. g Izenačenje davčnega sestava. Sistem neposrednih davkov v naši državi ni enoten, ampak imamo štiri sestave, srbskega v Srbiji, mažarskega v Hrvatski, avstrijskega v Dalmaciji in Sloveniji, in posebnega v Bosni in Hercegovini. Nekoliko časa teh sestavov še ne bo mogoče izenačiti. Po podatkih bodo znašali neposredni davki 250 milijonov; na Srbijo odpade 30 milijonov, Črnogoro 1 in pol milijona, Dalmacija 3 in pol milijona, Bosno in Hercegovino 30 milijonov, Slovenijo 30 milijonov, Vojvodino 56 milijonov, Hrvatsko in Slavonijo 90 milijonov. Prošnja. Kodr bi vedel kaj o Lovrencu Stare, ki je služil kot četovodja pri 2. tirol. lovskem polku in je bil dne 29. jan. 1918 na gori Val di Bella v boju pogrešan, naj blagovolji pojasniti Lovrencu Stare na Bohinj, Bistrici 56, Gorenjsko.

Stanovanjska hiša v Šiški se proda. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 4759.

2 dijakinji se sprejme na stanovanje. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 4758.

Kol poslo-knjigovodja, blagajnik želi premeniti mesta pri večjem podjetju starejša dobro izobražena moč. Dopisi pod „Izobražena moč“ na upravnštvo tega lista. 4756

„Hydrovo“ patent-sesalko za 24 m globok vodnjak kompletno s stojalom s prestavo, 24 m cevi in 20 m železne lestve, se proda. Ogleda se M. Rozman, mehanik Stožice.

Bencinmotor 4-5 HP se kupi. Naslov pove: Anončni zavod Beseljak Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Drva, bukova, suha la gorenjska po 50 K m, dokler traja zaloga, prodaja Srebetnjak v Kolodvorski ul. 31.

Nekaj krompirja se proda. Naslov vagonov pove: Anončni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Sprejme služkinja za vsa dela in se takoj Sobarica, ki je vajena šivanja in otrok, proti dobri hrani in visoki plači. Nastop takoj. Naslov pove upravnštvo „Slovenca“ pod št. 4740, ako znamka.

Išče se domač učitelj, duhovnik I. gimn. razred pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro učitelje 4721.

Vrvi za zvonove, vzdigala in transmisije izgotavlja iz prave dolgo inotira zemske konoplje, ter montira (šplajsa) na posamezne pogone točno in solidno. Priporoča tudi veliko valogo vsakovrstnega vrvarskega blaga lastnega izdelka. Prva kranjska vrvarna Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Resna ženina ponudba!

Starejši gospod, trgovsko in gospodarsko dobro izobražen, z več tisočaki dinarjev, se želi seznaniti z samostojno, dobrosrčno, zdravo gospodično ali vdovo okrog 40 let, s trgovino in manjšim posestvom v mestu, trgu ali v bližini mesta. Natančne, resne, ponudbe pod Resnost 4755 na upravnštvo tega lista.

Komisijska trgovina

FILIP PEČENKO, Ljubljana, Dunajska cesta 6. priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, barhenta, klota, hlače, nogavic, robcev, sukanca, gumbov, pritiskavcev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Naročajte „Slovenca“!

1 mizar

ki je vaje izdelovanja zabojev in 1 tovarniški klepar se takoj sprejmeta. Ponudbe je nasloviti na Kranjsko tvornico za željezno i bravarsko robo v Kamniku.

Vreče

novi, kakor tudi rabljene v vsaki množini in velikosti, izvzemši papirnate, kupuje kemična tovarna v Mostah.

Žitni odpadki

za krmo živine, konopljene in lanene tropine in prosene otrebe (mekine) se ceno dobe pri Frau Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta 36.

Martin Žuran

sobni slikar Ljubljana, Mestni trg št. 12 se priporoča slavni občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerne.

Specerijsko, kolonijalno in prekomorsko blago

kupite najceneje in najhitreje od znane velictrgovine Isidor Schollera sin Zagreb, Vlaška ul. 21. Telefon 106. Ustanovlj. 1883. Zahlevajte cenik!

Obleke in površnike za gospode in kostume ter plašče za dame

po najnovejši pariški modi izdeluje

F. Potočnik

Selenburgova ulica 6, I. nadstr. Ljubljana.

Francoske toalete za dame

Radi točne potrebe prosil se cenjena naročila čim prej pred sezono priglasi!

Na željo izvršitev v 4 dneh, v sornim slučajem v 40 urah

Drva

bukova in hrastova, vsako množino za takojšnjo ali poznejšo odpošiljatev se kupujejo. Ponudbe sprejme Malenšek M. v Mariboru. — Posredovalci dobe primerno provizijo.

Fino voščeno 4720

Erdal kremo

G I, S I in II nudi po najnižjih cenah tvrda Osvald Dobeč, Ljubljana, Martinova cesta 15.

Upravitelja poljsko gospodarstvene žganjekube

išče ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu. — Reflektanti, ki so v govoru in pisavi večji hrvatskega ali kakkega drugega slovanškega jezika in ki so popolno izurjeni v postopanju z difuzerijami, naj predložijo svoje ponudbe s prepisom spričeval do 20. avgusta t. l. na Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu, Vlaška ulica br. 75.

Domača tvornica perila d.d.

Zagreb, Jelačićev trg št. 2, II. nadstr.

nudi samo na debelo

moške srajce, spodnje hlače, mehke ovratnike in drugo moško perilo.

Naročbe se izvršujejo po povzetju z obratno pošto.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje, kupuje vsako množino „DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

Žensko zdravilišče

državne toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) — vrelec izredno bogat na radiju in oglikovi kislini. Maj — oktober.

Moko, pšenico, koruzo, ječmen, oves, otrobi l. dr. dež. pridelke in proizvode

Samo na debelo! nudi Samo na debelo! 4643

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac 15. Tel. 22-69.

Nudimo: Izvozne predmete vsake stroke

posebno kemikalije, materijalno blago, bakreni vitriol, parafin, cersin, rudn, vosek, kolofonijo, ameriško in francosko blago, kromkali, v celih vagonih z izvoznimi in uvoznimi dovoljenji.

Kupimo: Cersin okrogel, stearin v ploščah vsako množino.

„ORIENT“, kemična industrijska in irgovska a. d. Dunaj I., Rotenturmstrasse 27.

ANTON WILLENPART

štabni narednik

Zemeljski ostanki pokojnika se danes prepeljejo po železnici iz Svetne vasi v mrtvašnico pokopališča na Viču, kjer se pokopljejo istotam v petek 15. avgusta po 16. uri. Priporočamo ga v molitev in blag spomin. Ljubljana, 14. avgusta 1919. Žalujoči ostali.

Docent Dr. Botteri

ne ordinira do 1. oktobra t. l.

Kupujem vsakovrsne znamke

kakor cele zbirke.

Kupujem tudi lepe antikvitete. Samo v četrtek, 14. t. m. od 11-12, 1-3 ure v hotelu „Slon.“ Vprašati pri vratarju.

IZIDOR STEINER

iz Broda na Savi.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom boleznin in smrti našega nadvse ljubljenege, nepozabljenega soproga ozir. očeta

IVANA FLEGARJA

gostilničarja in posestnika

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo zdravnikoma g. dr. Šlajmerju in g. dr. Rusu za požrtvovalen trud; dalje „Prosvetnemu društvu za št. Peterski okraj“ in vsem, ki so spremlili dragega pokojnika na njega zadnji poti. Vsem srčna hvala! V Ljubljani, 12. avgusta 1919. 7448 Žalujoči ostali.

Zahvala.

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izkazano sočustvo o priliki smrti našega nadvse ljubljenege brata, svaka in strica, gospoda

Frana Jezerška

posestnika in mesarja.

Enako se pa zahvaljujemo tudi vsem darovalcem cvetja in vencev in za tako častno spremstvo k večnemu počitku, zlasti pa bodi izrečena najtoplejša zahvala slavnemu čitalniškemu društvu, pevskemu zboru za ginjačo petje, slavni požarni brambli z godbo, mestnemu občinskemu odboru z gospodom županom na čelu, slavnemu odboru Mestne hranilnice ter zboru cerkvenih pevcev. V Kranju, dne 12. avgusta 1919. Globoko žalujoči ostali.